

ОДГОВОРНОСТ

Ако то нико не види? И нико ништа не сазна?- заинтересовао се мали Ханс помало онеспокојено и упорно.- Тада, дете моје- тим пре.

-Зашто тада, тим пре?

-Зато што си ти тада сасвим сам; мораш сам да донесеш одлуку и сам да понесеш одговорност.- Шта је то одговорност?

Како да објасним малишану тако да он не само схвати, него и срцем прихвати одговорност, како би живео и радио према њеним начелима? Како да пробудим у њему осећање одговорност, како би живео и радио према њеним начелима? Како да пробудим у њему осећање одговорности, а да оно никада не ишчезне, да никада не задрема? У противном случају, мораћемо ми, подитељи и васпитачи, одговарати за неодговорност будућих нараштаја...

-Гле: свет око нас је једно огромно јединство где је све узајамно повезано. Облаци нам доносе кишу, киша пуни реке, реке своје воде носе према мору, а море умива сав земни шар. Далеко сунце освештава сваки кут и шаље нам топлину, сјај и радосне дане. То се исто догађа и са нама, људима: ми смо сви сплетени у велику и предивну тканину света, да би смо учинили тај свет, и пре свега, нас саме, још лепшим и савршенијим. Дивна су дела земна, где је све повезано живом везом и где се свако делање, а такође и свако неделанье, неприметно исказује на свему осталоме. Данас ниси помогао човеку у несрећи; сутра се он обесио у очајању и учинио нешто ружно, пао у тамницу, његова деца гладују, краду, постају рђави људи. Да, тако је то; ми смо сви јединствени- ми подржавамо један другог, ми смо сви јединствени, ми заједно стојимо и заједно падамо. Својеврсно је и јединство народа; ту нема издвојених или разлучених људи; тамо где страда, где је несрећан један, тамо истовремено страдају сви; сваки човек без наде је- заједничка несрећа и проблем. Истргну једну влас из свог ћилима и гледај- оштетио си целу тканину; ако те боли зуб, већ си несрећан; ако је искочила једна дирка из клавијатуре, клавијир је покварен. Свако од нас, наравно, може да затвори очи, да следи личну корист и да глумата независног срећника; али несрећа од тога неће бити мања, него пре већа; онај унесрећени се љути, потискује осећање повређености и предаје се власти зависти и освете...

На овај начин, свако од нас може се упоредити са честицом радијума која непрестано шаље зраке у спољашњи свет. На тај начин ми можемо да отрујемо и оштетимо ваздух заједничког живота или да га очистимо и оздравимо, у зависности од тога какве зраке

шаљемо; зле или добре. Овде свако од нас треба да бира: да промисли, да извага све, да се одлучи. Шта хоћеш да постанеш: тровач или штетник или праведник или добар човек? Хоћеш ли да рушиш или да градиш? Да пљачкаш или да служиш? Да мрзиш или да волиш? Према томе, мораш да припремиш своју душу, своје срце, своју вољу, своје мисли. Тада можеш бити сигуран: оно што изабереш и шта учиниш у души, то ћеш творити и вани. Твоје срце ће се испољити у твојим поступцима; и чак и тада када то „нико не види“, о томе ће, већ, сви ипак знати. Дакле, ти мораш да стојиш иза сваког од својих решења, иза сваког поступка, да будеш у њему срцем и вољом, да га заснујеш и да га умеш заштитити. О сваком свом поступку мораш да имаш праву реч: „учинио сам то, ја сам стваралачки узрок тог дела, ја прихватам на себе све његове добре и рђаве последице“. То управо и јесте одговорност: ти одговараш пред Господом на Небесима и пред људима на земљи, и не уклањаш се од њега. Само плашљивац изврдава; само лопуза покушава да се склони у страну. Праведник одговара за свој поступак, сматрајући га најбољим могућим и извршујући га као искрено жељен. Он зна да је хтео поступити добро, да се сам одлучио на тај поступак, да се потрудио предвидети његове могуће последице, и зато се не плаши. Још једна ствар, дечко: сви добри људи који умеју да воле, који стварају и служе, на посебност, својствен начин односе се један према другоме: они лако препознају једни друге и брзо осећају узајамно поверење, тако да делају заједнички, сарађујући. Они се сплићу у једну живу тканину која их све обухвата; они се труде да рашире ту тканину, да је ојачају и, самим тим, искрено и верно послуже делу Бога на земљи. Знаш ли по чему они препознају један другог? По осећању велике одговорности.

- Ако делама потпуно усамљен и нико ме не види, да ли и тада сарађујем са ваљаним људима?

- да, дете моје. Тако и јест. Ја већ видим: ти си ме правилно разумео...“Ти си одиста дете Божије и носиш у срцу свом живо Царство Божије“.

Аутор: Иван Александрович Иљин